

DET KONGELIGE
JUSTIS- OG BEREDSKAPSDEPARTEMENT

Rundskriv

Utlendingsdirektoratet

Nr.
GI-02/2024

Vår ref
19/3356

Dato
30.04.2024

GI-02/2024 – revidert instruks om adgangen til å fornye midlertidig oppholdstillatelse og reisedokument i påvente av avgjørelse i sak om opphør/ tilbakekall etter utlendingsloven § 37 første ledd bokstav a til d og § 63

1. Innledning

Justis- og beredskapsdepartementet viser til departementets alminnelige instruksjonsadgang samt lov 15. mai 2008 nr. 35 om utlendingers adgang til riket og deres opphold her (utlendingsloven, utl.) § 76 annet ledd, som innebærer at departementet kan gi Utlendingsdirektoratet (UDI) generelle instruksjoner om lovtolkning, skjønnsutøvelse og prioritering av saker. Videre viser vi til UDIs praksisforeleggelse 18. juni 2019 om endring av praksis for fornyelse i påvente av behandling av tilbakekallssak etter utl. § 37 første ledd bokstav a til d og § 63.

Formålet med denne instruksjonen er å gi retningslinjer for i hvilke tilfeller UDI kan fornye en midlertidig oppholdstillatelse og et reisedokument i påvente av avgjørelse i sak om opphør/tilbakekall etter utl. § 37 første ledd bokstav a til d og § 63, samt behandling av tilknyttede søknader om familieinnvandring. Instruksjonen erstatter instruks GI-05/2019.

2. Bakgrunn

I mange tilbakekallssaker opprettet etter utl. § 63 har utlendingen ventet lenge på en avgjørelse. Lang saksbehandlingstid og uavklart oppholdstatus utgjør en belastning for den det gjelder og gir en rekke praktiske utfordringer (bl.a. knyttet til jobbtilbud, barnehageplass, studieplass og reisedokumenter). I tråd med instruks GI 05/2018 har UDI i

hovedsak *ikke* fattet vedtak om fornyelse etter utl. § 61, permanent oppholdstillatelse eller reisedokument dersom det er opprettet sak om tilbakekall. Den lange saksbehandlingstiden i tilbakekallsporteføljen har også konsekvenser for ev. søknader om oppholdstillatelse fra familiemedlemmer av utlendingen.

Sivilombudet har i to uttalelser til departementet kritisert at søknader om familieinnvandring og søknader om reisebevis stilles i bero i påvente av at tilbakekallssaken skal bli avgjort. Det vises til ombudets uttalelser 2023/802 av 3. november 2023 (Adgangen til å berostille søknad om reisebevis) og 2022/4445 av 16. november 2023 (Adgangen til å stanse behandlingen av (berostille) søknader om familieinnvandring i påvente av referansepersonens uavgjorte tilbakekallssak).

3. Departementets vurdering

Det er et hovedmål at alle som oppholder seg i Norge har avklart identitet og lovlig opphold.¹ Avklaring av korrekt identitet er viktig for å fatte riktige vedtak i utlendingssaker, forebygge kriminalitet samt legge til rette for rask retur der det er aktuelt. Å avdekke saker der oppholdstillatelsen er gitt på feil grunnlag, samt å vurdere tilbakekall av disse tillatelsene, er viktige virkemidler for å nå målet. Videre er arbeidet med tilbakekall avgjørende for å bevare asylsystemets legitimitet og for at misbruk skal få konsekvenser.

Tilbakekallssaker opprettet etter utl. § 63 bygger med dette på andre hensyn enn opphørssaker etter utl. § 37 første ledd bokstav a til d, som bl.a. omfatter tilfeller der utlendingen frivillig på nytt har bosatt seg i hjemlandet. For øvrig vises det til at departementet tidligere har samtykket til fornyelse av oppholdstillatelse og behandling av søknad om reisedokument i påvente av avgjørelse i saker om opphør/tilbakekall etter utl. § 37 første ledd bokstav e og f og permanent oppholdstillatelse, jf. utl. § 62, herunder i saker der UDI vurderer opphør/tilbakekall når beskyttelsesbehovet er bortfalt.²

I instruks GI-05/2019 samtykket departementet til UDIs forslag om at midlertidig oppholdstillatelse og reisedokument kan fornyes i påvente av behandling av saker om opphør/tilbakekall etter utl. § 37 første ledd bokstav a til d og § 63. I saker om tilbakekall opprettet etter utl. § 63 ble imidlertid adgangen begrenset til at tillatelsen/reisedokumentet bare kan fornyes én gang og kun for ett år.

Departementet har etter en ny vurdering, hvor det særlig er sett hen til den lange saksbehandlingstiden og lagt vekt på rimelighetshensyn, kommet til at midlertidig oppholdstillatelse og reisedokument bør kunne fornyes utover den begrensningen som ble satt i GI-05/2019 (kun én gang), men slik at fornyelse kun kan gis for ett år av gangen, jf. utl. § 61 femte ledd. Etter departementets syn vil denne begrensningen (ettårige fornyelser) ivareta myndighetenes behov for kontroll og være et incitament til progresjon i saksbehandlingen av tilbakekallssakene, samtidig som negative konsekvenser av lang saksbehandlingstid for den enkelte vil bli redusert. Familiemedlemmer som allerede er

¹ Se bl.a. Justis- og beredskapsdepartementets tildelingsbrev til UDI for 2024 (pkt. 3.2.): [Tildelingsbrev 2024 UDI \(regjeringen.no\)](#)

² Jf. revidert instruks GI-03/2019 pkt. 11.

bosatt i Norge bør tilsvarende få fornyet sine oppholdstillatelser (og reisedokument), dersom referansepersonen får sin tillatelse fornyet.

Etter departementets syn bør *førstegangs* søknader om familieinnvandring med referansepersonen ikke ferdigbehandles i UDI før referansepersonens tilbakekallssak er avgjort. Vi viser til at formålet med familieinnvandring er at familien skal kunne bo lovlig sammen i Norge i tiden tillatelsen gis for (i utgangspunktet minst ett år). Det er fastsatt i utl. § 40 tredje ledd at partene skal bo sammen, med mindre særskilte omstendigheter tilsier noe annet. Oppfyllelse av dette vilkåret forutsetter derfor at referansepersonen har en gyldig oppholdstillatelse også fremover i tid. Dette vil være usikkert før tilbakekallssaken er avgjort. UDI instrueres derfor til ikke å ferdigbehandle førstegangs søknader om familieinnvandring før referansepersonens tilbakekallssak er avgjort.

Departementet understreker viktigheten av at opprettede saker om opphør/tilbakekall ikke blir liggende ubehandlet over lengre tid. Det er avgjørende at sakene behandles innen rimelig tid for å unngå negative konsekvenser det innebærer for den enkelte og ev. familiemedlemmer å ha en sak om opphør/tilbakekall til behandling. Det vises også til kravet i forvaltningsloven § 11 a om at saker skal forberedes og avgjøres uten ugrunnet opphold. Våre menneskerettslige forpliktelser, herunder EMK art. 8, setter også skranker for hvor lang saksbehandlingstiden kan være. Dette innebærer at sak om tilbakekall og ev. tilhørende saker må avgjøres dersom forpliktelser og skranker mht. saksbehandlingstider ellers vil bli brutt.

4. Instruks

1. UDI kan, med unntak av tilfeller som nevnt i punkt 5, fornye midlertidig oppholdstillatelse og reisedokument, jf. utl. § 61 og utlf. §§ 12-3 og 12-7, i påvente av at en sak om tilbakekall etter utl. § 63 blir avgjort. Tillatelsen skal gis med ett års varighet, jf. utl. § 61 femte ledd.
2. UDI kan, med unntak av tilfeller som nevnt i punkt 5, fornye midlertidig oppholdstillatelse og reisedokument, jf. utl. § 61 og utlf. §§ 12-3 og 12-7, i påvente av at en sak om opphør etter utl. § 37 første ledd bokstav a til d blir avgjort.
3. Dersom det er opprettet sak om opphør/tilbakekall etter utl. § 37 første ledd bokstav a til d eller § 63, skal det ikke gis permanent oppholdstillatelse, jf. utl. § 62 første ledd bokstav b. Utlendingen kan i stedet få fornyet sin midlertidige tillatelse i medhold av punkt 1 og 2.
4. Oppholdstillatelse og reisedokument til herboende familiemedlem(mer) til utlending som nevnt i punkt 1 til 3, kan fornyes på samme vilkår, herunder med de begrensninger som følger av punkt 5.
5. UDI skal likevel ikke fornye oppholdstillatelse eller reisedokument i saker som kan berøre grunnleggende nasjonale interesser eller utenrikspolitiske hensyn, og som skal forelegges Justis- og beredskapsdepartementet ifølge instruks GI-20/2023, eller dersom det er helt åpenbart at vilkårene for fornyelse av oppholdstillatelse og/eller reisedokument ikke er til stede.

6. Dersom UDI fornyer midlertidig oppholdstillatelse eller reisedokument, jf. punkt 2 til 4, skal det fremgå tydelig av vedtaket at tillatelsen/reisedokumentet på et senere tidspunkt kan opphøre/kalles tilbake dersom vilkårene i utl. § 37 første ledd bokstav a til d eller § 63 er til stede.
7. Dersom det foreligger førstegangs søknad om familieinnvandring fra referansepersonens familiemedlem(mer), skal søknaden(e) ikke ferdigbehandles før referansepersonens tilbakekallssak er avgjort. Dette gjelder også dersom referansepersonen gis fornyet oppholdstillatelse i påvente av at tilbakekallssaken blir avgjort, jf. punkt 2 og 3.
8. Dersom forvaltningsloven § 11 a eller internasjonale forpliktelser ellers vil bli brutt, skal UDI avgjøre tilbakekallssaken og deretter ev. tilknyttede søknader, herunder søknader om familieinnvandring.

5. Ikrafttredelse

Instruksen trer i kraft straks.

Med hilsen

Nina E. D. Mørk (e.f.)
avdelingsdirektør

Unni Mette Vårdal
departementsrådgiver

Dokumentet er godkjent og sendes uten signatur

Kopi Politidirektoratet
Utlendingsnemnda
Arbeids- og sosialdepartementet
Kunnskapsdepartementet
Utenriksdepartementet